

Svensk författningssamling

Djurskyddslag

Utfärdad den 20 juni 2018

SFS 2018:1192

Publicerad
den 27 juni 2018

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs² följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens syfte

1 § Denna lag syftar till att säkerställa ett gott djurskydd och främja en god djurvälstånd och respekt för djur.

Lagens tillämpningsområde

2 § Lagen gäller djur som hålls av människan och viltlevande försöksdjur.

I fråga om viltlevande försöksdjur tillämpas dock inte:

– 2 kap. 4 § och föreskrifter som har meddelats med stöd av den paragrafen, och

– 4 kap. 1 §.

Bestämmelserna i 9 kap. 4 och 6 §§ gäller också övergivna djur av tamdjursart samt förvildade djur av tamdjursart som inte ingår i en etablerad population.

Ord och uttryck i lagen

Försöksdjur

3 § Med försöksdjur avses djur som används eller är avsedda att användas i djurförsök.

Med försöksdjur avses även djur som har använts eller har varit avsedda att användas i djurförsök och som förvaras på en anläggning eller i ett annat förvaringsutrymme för försöksdjur.

Djurförsök

4 § Med djurförsök avses användning av djur för

1. vetenskaplig forskning,
2. sjukdomsdiagnos,
3. utveckling och framställning av läkemedel eller kemiska produkter,

¹ Prop. 2017/18:147, bet. 2017/18:MJU24, rskr. 2017/18:401.

² Jfr rådets direktiv 98/58/EG av den 20 juli 1998 om skydd av animalieproduktionens djur, i lydelsen enligt rådets förordning (EG) nr 806/2003, rådets direktiv 1999/74/EG av den 19 juli 1999 om att fastställa miniminormer för skyddet av värphöns, i lydelsen enligt rådets direktiv 2013/64/EU, rådets direktiv 2007/43/EG av den 28 juni 2007 om fastställande av minimiregler för skydd av slaktkycklingar, rådets direktiv 2008/119/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav för kalvar i den ursprungliga lydelsen, rådets direktiv 2008/120/EG av den 18 december 2008 om fastställande av lägsta djurskyddskrav vid svinhållning i den ursprungliga lydelsen, Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/63/EU av den 22 september 2010 om skydd av djur som används för vetenskapliga ändamål, i den ursprungliga lydelsen.

4. undervisning, om användningen innebär att djuret avlivas, utsätts för operativt ingrepp, injektion eller blodavtappning eller om djuret orsakas eller riskerar att orsakas lidande, och

5. andra jämförliga ändamål.

Med djurförsök avses också

– framställning av djur med förändrad arvs massa, om gentekniska, kemiska eller andra liknande metoder används, och

– bevarande genom avel av en stam av djur med förändrad arvs massa med bibehållande av djurens genetiska egenskaper i de fall där djur kan orsakas lidande.

EU-bestämmelser som lagen kompletterar

5 § Lagen kompletterar sådana bestämmelser i EU-förordningar (EU-bestämmelser) som faller inom lagens tillämpningsområde. Regeringen ska i Svensk författningssamling tillkännage vilka grundförordningar som avses.

I fråga om EU-bestämmelser som faller inom flera lagars tillämpningsområde tillkännager regeringen på samma sätt som i första stycket vilka bestämmelser som denna lag kompletterar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter som är nödvändiga som komplettering av EU-bestämmelserna.

2 kap. Allmänna bestämmelser om hur djur ska hanteras, hållas och skötas

Grundläggande djurskydds krav

1 § Djur ska behandlas väl och skyddas mot onödigt lidande och sjukdom.

Djur som används i djurförsök ska inte anses vara utsatta för onödigt lidande eller sjukdom vid användningen om denna har godkänts av en djurförsöksetisk nämnd.

God djurmiljö och naturligt beteende

2 § Djur ska hållas och skötas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att

1. deras välfärd främjas,

2. de kan utföra sådana beteenden som de är starkt motiverade för och som är viktiga för deras välbefinnande (naturligt beteende), och

3. beteendestörningar förebyggs.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för eller förbud mot viss djurhållning för att tillgodose kraven enligt första stycket.

Kompetenskrav

3 § Den som håller djur eller på annat sätt tar hand om djur ska ha tillräcklig kompetens för att tillgodose djurets behov.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på särskild kompetens eller utbildning vid viss djurhållning eller viss annan verksamhet med djur.

Krav på tillsyn, foder och vatten

4 § Djur ska ges tillräcklig tillsyn.

Djur ska ges tillräckligt med foder och vatten som är av god kvalitet. Foder, vatten och utfodringsrutiner ska anpassas efter djurets behov.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om krav på tillsyn, utfodring och vattning av djur.

SFS 2018:1192

Bindning och fixering av djur

5 § Ett djur får bindas endast om det görs på ett sätt som inte är plågsamt för djuret samt under förutsättning att djuret får behövlig rörelsefrihet och vila och tillräckligt skydd mot väder och vind.

Ett djur får fixeras eller på annat liknande sätt få sin rörelsefrihet begränsad endast om det sker tillfälligt och om det är nödvändigt

1. av veterinärmedicinska skäl eller djurskyddsskäl,
2. med hänsyn till säkerheten för den som hanterar djuret, eller
3. av liknande berättigade skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om under vilka förutsättningar djurs rörelsefrihet får begränsas på de sätt som anges i första och andra styckena.

Stall och andra förvaringsutrymmen

6 § Stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt hägn ska ge samtliga djur tillräckligt skydd. De ska även ge djuren utrymme att kunna röra sig obehindrat och att kunna vila på ett för djuren lämpligt sätt.

Stall och andra förvaringsutrymmen för djur ska hållas rena.

Klimat, ljus- och ljudförhållanden i stall och andra förvaringsutrymmen ska vara anpassade till djurens behov.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om krav på stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt hägn.

Inredning och utrustning

7 § Inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur får inte utformas på ett sätt som

1. medför en risk för att djuren skadas eller för att djurens hälsa försämras, eller
2. otillbörligt inskränker djurens rörelsefrihet eller annars verkar störande på dem.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om krav på inredning och utrustning i stall, andra förvaringsutrymmen för djur och inhägnader utomhus för djur.

Förbud mot att överge djur

8 § Djur av tamdjursart får inte överges.

Förbud mot att aga, skada eller överanstränga djur

9 § Djur får inte agas, tillfogas skada eller överansträngas.

Utrustning får inte användas på ett sätt som kan orsaka djuret lidande eller skada.

Förbudet mot att tillfoga skada enligt första stycket och förbudet enligt andra stycket gäller inte åtgärder som utförs eller utrustning som används

1. av veterinärmedicinska skäl,
2. som en del av ett djurförsök som har godkänts av en djurförsöksetisk nämnd, eller
3. av liknande berättigade skäl.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på hur utrustning ska vara utformad och användas för att förebygga lidande eller skada hos djur.

Förbud mot sexuella handlingar med djur

10 § Det är förbjudet att genomföra sexuella handlingar med djur.

Förbudet omfattar inte handlingar som utförs av veterinärmedicinska skäl eller i samband med avel eller av liknande berättigade skäl.

Förbud mot viss avel

11 § Det är förbjudet att utföra avel med sådan inriktning att den kan medföra lidande för föräldradjuret eller avkomman.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. föreskrifter om förbudet enligt första stycket, och
2. föreskrifter om villkor för eller förbud mot avel som kan påverka djurets naturliga beteende, normala kroppsfunktioner eller förmåga att naturligt föda fram sin avkomma.

Försäljning eller annan överlåtelse av djur

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för eller förbud mot försäljning eller annan överlåtelse av djur.

Transport av djur

13 § Djur ska transporteras i transportmedel som är lämpliga för ändamålet och som ger varje djur skydd mot värme och kyla samt mot stötar, skavning och liknande. I den utsträckning som det behövs ska djuren hållas skilda från varandra.

Den som transporterar djur ska ha tillsyn över djuren och vidta de åtgärder som behövs för att djuren under pålastning, transport och urlastning inte ska skadas eller orsakas lidande.

För transporter som omfattas av rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97, gäller bestämmelserna i första och andra styckena utöver vad som framgår av artiklarna 3 och 6 samt bilaga I i rådets förordning (EG) nr 1/2005 om transporten sker enbart på svenskt territorium eller avser sjötransporter från svenskt territorium.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om villkor för eller förbud mot transport av djur.

3 kap. Tävling med och offentlig förevisning av djur

Tävling med och offentlig förevisning av djur

1 § Det är förbjudet att, på ett sådant sätt att djur utsätts för lidande, träna djur för eller använda djur vid

1. tävlingar eller prov,
2. ljud- och bildinspelningar, eller
3. föreställningar eller andra förevisningar som anordnas för allmänheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. ytterligare föreskrifter om träning eller användning av djur som avses i första stycket 1–3, och

2. föreskrifter om undantag från förbudet mot att träna djur för eller använda djur vid prov på ett sådant sätt att de utsätts för lidande.

Förbud mot dopning

2 § Ett djur som tränas för eller deltar i en tävling eller ett prov får inte utsättas för dopning eller andra otillbörliga åtgärder som kan påverka djurets prestationsförmåga eller temperament.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om förbudet enligt första stycket.

4 kap. Vård av djur och operativa ingrepp

Vård av skadade eller sjuka djur

1 § Ett djur som är skadat eller sjukt ska snarast ges nödvändig vård eller avlivas. Om ett djur på annat sätt genom sitt beteende visar tecken på ohälsa, ska vård snarast ges eller andra lämpliga åtgärder snarast vidtas.

Om skadan eller sjukdomen är så svår att djuret utsätts för allvarligt lidande som inte kan lindras, ska djuret avlivas.

Vid behov ska vården ges av en veterinär eller av någon annan som tillhör djurhälsopersonalen enligt lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård.

Operativa ingrepp

2 § Det är förbjudet att göra operativa ingrepp på eller ge injektioner till djur i andra fall än när det är befogat av veterinärmedicinska skäl.

Första stycket gäller inte ingrepp som görs eller injektioner som ges i en verksamhet som har godkänts av en djurförsöksetisk nämnd.

Operativa ingrepp ska göras under bedövning.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. ytterligare föreskrifter om operativa ingrepp på och injektioner till djur, och
2. föreskrifter om undantag från första och tredje styckena.

Veterinär eller annan djurhälsopersonal

3 § En veterinär eller någon annan som tillhör djurhälsopersonalen enligt lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård ska anlitas, om någon av följande åtgärder behöver vidtas:

1. operativa ingrepp på eller injektioner till djur,
2. annan behandling i syfte att förebygga, påvisa, lindra eller bota sjukdom eller skada hos ett djur, om behandlingen kan orsaka lidande som inte är obetydligt, eller
3. behandling under allmän bedövning eller under lokal bedövning genom injektion.

Första stycket gäller inte brådskande åtgärder som vidtas i syfte att rädda djurets liv eller lindra dess lidande.

I en verksamhet som har godkänts av en djurförsöksetisk nämnd får injektioner ges och ingrepp och behandlingar utföras också av den som har utbildning enligt föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 7 § andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket.

4 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om villkor för eller förbud mot att ge djur hormoner eller andra ämnen för att påverka djurets egenskaper i annat syfte än att förebygga, påvisa, lindra eller bota en sjukdom eller ett sjukdomssymtom, med undantag för ämnen som omfattas av lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter.

5 kap. Slakt och annan avlivning av djur

Krav när djur slaktas och avlivas

1 § När djur förs till slakt eller när de slaktas, ska de skonas från onödigt lidande och obehag. Detsamma gäller när djur avlivas i andra fall. Bestämmelsen gäller utöver vad som framgår av artikel 3 i rådets förordning (EG) nr 1099/2009 av den 24 september 2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning.

Ett djur som slaktas eller i annat fall avlivas genom avblodning ska vara bedövat. Innan djuret är dött får inte några andra åtgärder vidtas. Bestämmelsen gäller utöver vad som framgår av artikel 4.1 i rådets förordning (EG) nr 1099/2009.

Kravet enligt andra stycket första meningen gäller inte i sådana situationer som avses i artikel 1.2 och 2 d i rådets förordning (EG) nr 1099/2009 i den ursprungliga lydelsen.

Bemyndiganden i fråga om slakt och avlivning

2 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela

1. ytterligare föreskrifter om slakt och avlivning av djur, och
2. föreskrifter om undantag från kravet på bedövning i 1 § andra stycket när det gäller avlivning av försöksdjur.

6 kap. Förprovning och tillstånd

Förprovning av utrymmen

1 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på att låta förpröva stall och andra förvaringsutrymmen för djur samt hägn.

Förbud att använda utrymmen för djurhållning

2 § Om en åtgärd i fråga om stall, annat förvaringsutrymme för djur eller hägn som kräver förprovning enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 1 § har vidtagits utan någon sådan provning, ska den myndighet som regeringen bestämmer besluta om förbud mot att utrymmet eller hägnet används för att hysa djur.

Något förbud ska inte meddelas om myndigheten finner att åtgärden kan godkännas i efterhand.

Förprovning av ny teknik

3 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på att låta förpröva ny teknik inom djurhållningen.

4 § Tillstånd för verksamheten ska den ha som yrkesmässigt eller i större omfattning

1. håller, föder upp, upplåter eller säljer sällskapsdjur eller tar emot sällskapsdjur för förvaring eller utfodring,

2. håller, föder upp, upplåter eller säljer hästar eller tar emot hästar för förvaring eller utfodring eller använder hästar i ridskoleverksamhet, eller

3. föder upp pälsdjur.

Frågor om tillstånd prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Vid tillståndsprövningen ska särskild hänsyn tas till om den sökande kan anses lämplig att bedriva verksamheten och om de anläggningar som verksamheten ska bedrivas i är lämpliga från djurskyddssynpunkt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från första stycket.

Återkallelse av tillstånd

5 § Ett tillstånd får återkallas om kraven på lämplighet i 4 § tredje stycket inte längre uppfylls.

7 kap. Djurförsök

Grundläggande principer för djurförsök

1 § Djurförsök får utföras endast under förutsättning att

1. det syfte som avses med verksamheten inte kan uppnås med någon annan tillfredsställande metod där djur inte används,

2. så få djur som möjligt används,

3. verksamheten utformas så att djuren inte utsätts för större lidande än vad som är absolut nödvändigt, och

4. det vid verksamheten inte används andra djur än sådana som har fötts upp för ändamålet (destinationsuppfödning).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet på destinationsuppfödning.

Tillstånd för försöksdjursverksamhet

2 § Det krävs tillstånd för att få använda, föda upp, förvara eller tillhandahålla försöksdjur. Frågor om tillstånd prövas av den myndighet som regeringen bestämmer.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om undantag från kravet på tillstånd.

Prövningen av tillstånd

3 § Vid tillståndsprövningen ska särskild hänsyn tas till om den sökande kan anses lämplig att bedriva verksamheten och om de anläggningar som verksamheten ska bedrivas i är lämpliga från djurskyddssynpunkt.

Vid prövning av tillstånd för uppfödning av försöksdjur ska hänsyn också tas till behovet av sådana djur.

Uppgifter i tillståndet

4 § Tillståndet ska innehålla uppgifter om

1. den fysiska person som är innehavare av tillståndet eller, om innehavaren är en juridisk person, en ställföreträdare för denne, och

2. de personer som innehar de funktioner som anges i 7 § första stycket 1 och 2.

Återkallelse av tillstånd

5 § Ett tillstånd får återkallas om kraven på lämplighet i 3 § första stycket inte längre uppfylls.

Ansvar för verksamheten

6 § Den person som avses i 4 § 1 ska se till att verksamheten bedrivs enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. uppgifter som ska utföras för att se till att verksamheten bedrivs enligt denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen samt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, och

2. utbildning och kompetens som ska finnas när dessa uppgifter utförs.

Den myndighet som regeringen bestämmer får också i det enskilda fallet besluta om frågor som avses i andra stycket.

Organisation av försöksdjursverksamhet

7 § Vid en verksamhet som är tillståndspliktig enligt 2 § ska det finnas

1. en eller flera föreståndare som ansvarar för att bedriva verksamheten,

2. en veterinär eller, när det är lämpligare, en annan kvalificerad expert som ger råd och anvisningar om hur verksamheten ska bedrivas och som bistår när djuren behandlas,

3. en personalstyrka som är tillräckligt stor för verksamheten och som har den utbildning och kompetens som behövs för verksamheten, och

4. ett djurskyddsorgan som ger råd till personalen i frågor om djurskydd och övervakar verksamheten från djurskyddssynpunkt.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter och vilken utbildning och kompetens som en föreståndare, en veterinär eller en expert ska ha och om vilken utbildning och kompetens personalen ska ha.

Den myndighet som regeringen bestämmer får också i det enskilda fallet besluta om frågor som avses i andra stycket.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om djurskyddsorganets uppgifter och sammansättning.

Infångande av viltlevande försöksdjur

8 § Den som fångar försöksdjur som är viltlevande ska ha den utbildning och kompetens som krävs för uppgiften. Djuren ska fångas in med metoder som inte utsätter djuren för onödigt lidande.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådan utbildning och kompetens och sådana metoder.

Krav på etiskt godkännande

9 § Utöver tillstånd enligt 2 § ska den som ska använda djur i ett djurförsök ha ett godkännande från etisk synpunkt av en regional djurförsöksetisk nämnd, innan användningen påbörjas. Godkännandet får förenas med villkor.

En djurförsöksetisk nämnd får, vid beslut om godkännande för djurförsök, besluta om undantag från 2 kap. 5 § andra stycket, 6 § första och tredje styckena, 7 § första stycket och 11 § första stycket samt 4 kap. 2 § tredje stycket.

Prövningen av det etiska godkännandet

10 § Vid prövningen av ett ärende enligt 9 § ska försökets betydelse vägas mot djurets lidande. Försöket ska, utifrån graden av lidande hos djuret, klassificeras i någon av kategorierna terminal, ringa svårhet, måttlig svårhet eller avsevärd svårhet.

En ansökan om djurförsök får bifallas endast om en sådan användning av djur kan anses angelägen från allmän synpunkt och förutsättningarna i 1 § första stycket 1–3 är uppfyllda.

Vid prövningen av ärendet ska det även beslutas om försöket ska utvärderas i efterhand.

Återkallelse av etiskt godkännande

11 § En djurförsöksetisk nämnd får återkalla ett godkännande enligt 9 § om djurförsöket inte utförs i enlighet med godkännandet.

Föreskrifter om etiskt godkännande

12 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. skyldighet att lämna uppgifter i samband med ansökan om att använda djur i djurförsök, och
2. undantag från kravet på att djurförsök ska godkännas.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela ytterligare föreskrifter om

1. prövningen av ett ärende om godkännande av djurförsök, och
2. utvärderingen i efterhand av godkända djurförsök.

En central djurförsöksetisk nämnd

13 § Det ska finnas en central djurförsöksetisk nämnd som ska

1. pröva överklaganden enligt 11 kap. 1 § av en regional djurförsöksetisk nämnds beslut, och
2. utföra en sådan utvärdering i efterhand som avses i 10 § tredje stycket.

Den centrala nämndens sammansättning

14 § Den centrala djurförsöksetiska nämnden ska bestå av en ordförande och sex övriga ledamöter. Av de övriga ledamöterna ska fyra ha vetenskaplig kompetens och två vara lekmän. En av lekmännen ska företräda djurskyddsintressen. Ersättare för ledamöterna får utses.

Ordföranden och den eller de som utses till ersättare för ordföranden ska vara eller ha varit ordinarie domare.

Ledamöter och ersättare ska utses av regeringen för en bestämd tid.

Den centrala nämndens beslutsföret

15 § Den centrala djurförsöksetiska nämnden är beslutsför när ordföranden och minst tre ledamöter med vetenskaplig kompetens och minst en lekmän är närvarande. Ledamöterna med vetenskaplig kompetens ska alltid vara i flertal när ett ärende avgörs.

Nämnden är beslutsför med enbart ordföranden vid

1. en förberedande åtgärd,
  2. en rättelse av skrivfel, räknefel eller liknande förbiseende,
  3. andra beslut som inte innebär något slutligt avgörande av ett ärende, och
  4. en prövning av en fråga om avvisning eller avskrivning av ett ärende.
- Ordföranden får överlämna uppgifter som avses i andra stycket till en föredragande vid nämnden.

Övriga bemyndiganden

16 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. villkor för eller förbud mot uppfödning, förvaring, tillhandahållande eller användning av försöksdjur, och
2. undantag från lagen i fråga om djurförsök.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att den som föder upp, förvarar, tillhandahåller eller använder försöksdjur ska

1. märka djuren,
2. upprätta instruktioner för verksamheten, och
3. föra journal och lämna upplysningar om verksamheten och djuren.

8 kap. Offentlig kontroll och myndigheternas uppgifter

Behörig myndighet för offentlig kontroll

1 § Länsstyrelserna och de andra myndigheter som regeringen bestämmer (kontrollmyndigheterna) utövar offentlig kontroll av efterlevnaden av denna lag, föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

Djurskyddsutbildad personal

2 § Kontrollmyndigheterna ska, utöver vad som framgår av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, ha tillgång till djurskyddsutbildad personal i den omfattning som behövs för att myndigheten ska kunna fullgöra sina uppgifter på ett tillfredsställande sätt.

Samordning av verksamhet

3 § Den kontrollmyndighet som regeringen bestämmer samordnar övriga kontrollmyndigheters verksamhet och lämnar vid behov råd och hjälp i denna verksamhet.

Rådgivning och information

4 § Kontrollmyndigheterna ska genom rådgivning och information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt lagen, föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

Skyldighet att beivra överträdelser

5 § Kontrollmyndigheterna ska verka för att överträdelser av lagen, föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen eller de EU-bestämmelser som lagen kompletterar beivras.

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om

1. den offentliga kontrollen, och
2. skyldighet för ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen att lämna information till den samordnande kontrollmyndighet som avses i 3 §.

Offentlig kontroll som avser andra än livsmedelsproducerande djur

7 § I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 882/2004 av den 29 april 2004 om offentlig kontroll för att säkerställa kontrollen av efterlevnaden av foder- och livsmedelslagstiftningen samt bestämmelserna om djurhälsa och djurskydd finns bestämmelser som ska tillämpas vid offentlig kontroll av djurhållare som håller livsmedelsproducerande djur.

Regeringen får meddela föreskrifter om att förordning (EG) nr 882/2004 ska tillämpas helt eller delvis vid offentlig kontroll av andra djurhållare än sådana som håller livsmedelsproducerande djur.

Avgifter för offentlig kontroll och ärenden enligt lagen

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om skyldighet att betala avgift

1. för offentlig kontroll enligt lagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, och
2. i ärenden enligt lagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EU-bestämmelser som lagen kompletterar.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur de avgifter som tas ut av myndigheter och av kontrollorgan ska beräknas.

Förelägganden

9 § Utöver vad som följer av de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får en kontrollmyndighet besluta de förelägganden som behövs för efterlevnaden av lagen, föreskrifter och beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar och de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

Ett föreläggande som innebär förbud att ha hand om djur enligt 9 kap. 1 § eller ett föreläggande att inom en viss tid göra sig av med djur enligt 9 kap. 3 § får dock endast beslutas i de fall som anges där.

Förelägganden enligt första stycket eller enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar får förenas med vite, dock inte i de fall som avses i 9 kap. 1 och 3 §§.

Rättelse på den enskildes bekostnad

10 § En kontrollmyndighet får besluta om rättelse på en enskilds bekostnad om han eller hon inte rättar sig efter lagen, föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

I brådskande fall får kontrollmyndigheten besluta om rättelse utan föregående föreläggande.

11 § En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att på begäran få upplysningar och ta del av handlingar.

Rätt till tillträde

12 § En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan som anlitas i den offentliga kontrollen har i den utsträckning som behövs för kontrollen rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler och andra utrymmen där det kan antas att djur hålls eller som berör djurhållningen, och där besiktiga djuren, göra undersökningar och ta prover.

Tillträde till bostäder får endast ske när det kan antas att djur hålls där och

1. det kan antas att djurhållningen inte uppfyller bestämmelserna i denna lag eller i föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen,

2. syftet är att kontrollera att tidigare konstaterade brister i djurhållningen har åtgärdats, eller

3. syftet är att kontrollera en djurhållning som kräver tillstånd enligt denna lag eller föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

En kontrollmyndighet och ett kontrollorgan har även rätt att få tillträde till områden, anläggningar, byggnader, lokaler, andra utrymmen och bostäder, när det behövs för att kontrollera att beslut om djurförbud enligt 9 kap. 1 § följs.

Europeiska kommissionens rätt till upplysningar och tillträde

13 § Bestämmelserna i 11 och 12 §§ gäller också för Europeiska kommissionen, och för inspektörer och experter som har utsetts av Europeiska kommissionen.

Aktsamhetskrav

14 § Åtgärder enligt 11 och 12 §§ ska utföras så att minsta skada och intrång orsakas.

Skyldighet för den som är föremål för offentlig kontroll

15 § Den som är föremål för offentlig kontroll ska lämna den hjälp som behövs för att kontrollen ska kunna genomföras.

Hjälp av Polismyndigheten

16 § Polismyndigheten ska lämna den hjälp som behövs för att en kontrollmyndighet ska kunna utöva offentlig kontroll eller verkställa beslut enligt denna lag, föreskrifter eller beslut som har meddelats med stöd av lagen, de EU-bestämmelser som lagen kompletterar eller de beslut som har meddelats med stöd av EU-bestämmelserna.

Hjälp enligt första stycket får begäras endast om

1. det på grund av särskilda omständigheter kan befaras att åtgärden inte kan utföras utan att en polismans särskilda befogenheter enligt 10 § polislagen (1984:387) behöver tillgripas, eller

2. det annars finns synnerliga skäl.

Undantag för djur som används inom Försvarmakten

17 § Bestämmelserna i 2–6 §§, 8 § första stycket 1, 9 § tredje stycket, 10, 13 och 16 §§ tillämpas inte i fråga om djur som används inom Försvarmakten.

18 § Om den som tillhör djurhälsopersonalen enligt lagen (2009:302) om verksamhet inom djurens hälso- och sjukvård i sin yrkesutövning finner anledning att anta att djur inte hålls eller sköts i enlighet med denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller de EU-bestämmelser som lagen kompletterar, ska han eller hon anmäla detta till kontrollmyndigheten, om inte bristen är lindrig och rättas till omgående.

9 kap. Djurförbud och omhändertagande

Djurförbud

1 § Länsstyrelsen ska besluta om förbud att ha hand om djur (djurförbud) för den som

1. allvarligt har försummat tillsynen eller vården av ett djur,
2. har misshandlat ett djur,
3. inte följer ett beslut som en kontrollmyndighet har meddelat enligt 8 kap. 9 § om beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt,
4. har varit föremål för upprepade beslut enligt 8 kap. 9 §, om ett djurförbud är befogat från djurskyddssynpunkt,
5. genom en dom som har fått laga kraft eller genom ett godkänt strafföreläggande har befunnits skyldig till djurplågeri enligt 16 kap. 13 § brottsbalken, eller
6. genom en dom som har fått laga kraft eller genom ett godkänt strafföreläggande har befunnits skyldig till brott enligt 10 kap. 1–5 §§, om ett djurförbud är befogat från djurskyddssynpunkt.

Djurförbud ska dock inte beslutas om det är sannolikt att den omständighet som annars ska leda till djurförbud inte kommer att upprepas.

Omfattning av och upphävande av djurförbud

2 § Ett djurförbud enligt 1 § får avse alla djurslag eller begränsas till ett eller flera djurslag. Ett djurförbud får också avse förbud att ha hand om fler än ett visst antal djur. Ett djurförbud får även avse andra begränsningar i rätten att ha hand om djur.

Ett djurförbud kan gälla för en viss tid eller tills vidare.

Länsstyrelsen ska upphäva djurförbudet om det inte längre behövs.

Skyldighet att avveckla djurinnehav

3 § Om den som meddelas djurförbud äger eller håller djur, ska länsstyrelsen samtidigt förelägga honom eller henne att inom en viss tid göra sig av med det eller de djur som omfattas av djurförbudet. Detta gäller dock inte om länsstyrelsen i enlighet med 5 eller 6 § ska besluta att omhänderta djuret eller djuren i samband med beslutet om djurförbud.

Nödavlivning i vissa fall

4 § Om ett djur påträffas så svårt sjukt eller skadat att det bör avlivas omedelbart, får det avlivas av en veterinär eller polisman, även om djurägaren inte kan kontaktas. I brådskande fall får även någon annan genast avliva djuret.

Den som har avlivat djuret ska informera ägaren eller någon annan som är ansvarig för djuret om detta. Om det inte är möjligt, ska länsstyrelsen underrättas.

Omhändertagande av djur

5 § Länsstyrelsen ska besluta att ett djur ska omhändertas om

1. djuret otillbörligt utsätts för lidande och detta inte rättas till efter tillsägelse av kontrollmyndigheten,
2. ett beslut som har meddelats enligt 8 kap. 9 § inte följs och beslutet är av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt, eller
3. ett beslut om djurförbud enligt 1 § eller ett beslut om avveckling av djurinnehav enligt 3 § inte följs.

Länsstyrelsen ska ansvara för att omhändertagandet verkställs.

Omedelbart omhändertagande av djur

6 § Länsstyrelsen eller Polismyndigheten ska, trots 5 § första stycket 1, besluta att omedelbart omhänderta ett djur om det är utsatt för lidande och om

1. det bedöms vara utsiktslöst att lidandet för djuret blir avhjälp, eller
2. ägaren till djuret är okänd eller inte kan nås, eller
3. det i övrigt bedöms vara absolut nödvändigt från djurskyddssynpunkt.

Även om förutsättningarna enligt första stycket inte är uppfyllda, får Polismyndigheten besluta att omedelbart omhänderta djur som hålls i strid med ett beslut om djurförbud.

Om ett beslut om omedelbart omhändertagande har meddelats av Polismyndigheten, ska myndigheten skyndsamt informera länsstyrelsen om beslutet. Länsstyrelsen ska skyndsamt pröva om beslutet ska fortsätta att gälla.

Den beslutande myndigheten ska ansvara för att omhändertagandet verkställs. Om länsstyrelsen beslutar att Polismyndighetens beslut om omhändertagande ska fortsätta att gälla, ska länsstyrelsen skyndsamt ta över ansvaret för att beslutet verkställs.

Förfogande över omhändertagna djur

7 § Beslut om omhändertagande eller omedelbart omhändertagande av ett djur omfattar också avkomma som det omhändertagna djuret föder under omhändertagandet. Sedan ett djur har omhändertagits enligt 5 eller 6 § får ägaren inte förfoga över djuret eller dess avkomma utan tillstånd av länsstyrelsen.

Hantering av omhändertagna djur

8 § Vid omhändertagande av djur ska länsstyrelsen snarast besluta om att djuret ska säljas, överlåtas på annat sätt eller avlivas. Om det inte går att verkställa ett beslut om att ett omhändertaget djur ska säljas eller överlåtas, får länsstyrelsen i stället besluta att djuret ska avlivas.

Länsstyrelsen ska ansvara för att beslut enligt första stycket verkställs.

Kostnadsansvar för omhändertagna djur

9 § § Länsstyrelsen och Polismyndigheten får betala ut förskott av allmänna medel för kostnader som uppkommer på grund av åtgärder enligt 5 eller 6 §. Kostnaden för sådana åtgärder ska slutligt betalas av den som åtgärden har riktats mot, om det inte finns särskilda skäl för annat.

Om ett omhändertaget djur har sålts, och om kostnaden enligt första stycket slutligt ska betalas av ägaren, får länsstyrelsen och Polismyndigheten ta ut kostnaden ur köpesumman. Köpesumman ska i första hand täcka länsstyrelsens kostnader.

Brott mot denna lag och föreskrifter om bedövning

1 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. bryter mot

– 2 kap. 4 § första eller andra stycket, 2 kap. 5 § första eller andra stycket, 2 kap. 6 § första, andra eller tredje stycket, 2 kap. 7 § första stycket, 2 kap. 8 §, 2 kap. 9 § första eller andra stycket, 2 kap. 11 § första stycket eller 2 kap. 13 § första eller andra stycket,

– 3 kap. 1 § första stycket eller 3 kap. 2 § första stycket,

– 4 kap. 1 §, 4 kap. 2 § första eller tredje stycket eller 4 kap. 3 § första stycket,

– 5 kap. 1 § första eller andra stycket eller föreskrifter om bedövning som regeringen har meddelat med stöd av 5 kap. 2 § 1,

– 6 kap. 4 § första stycket,

– 7 kap. 1 § första stycket, 7 kap. 2 § första stycket eller 7 kap. 9 § första stycket, eller

2. inte följer ett beslut om djurförbud enligt 9 kap. 1 § eller ett föreläggande om skyldighet att avveckla djurinnehav enligt 9 kap. 3 §.

Om brottet har begåtts med uppsåt och avsett en förpliktelse av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt, är straffet fängelse i högst två år.

Brott mot förbudet att genomföra sexuella handlingar med djur

2 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som bryter mot förbudet i 2 kap. 10 § första stycket att genomföra sexuella handlingar med djur.

Brott mot vissa EU-bestämmelser om transport och avlivning av djur

3 § Till böter eller fängelse i högst två år döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet

1. transporterar djur i strid med artikel 6.3 och de tekniska föreskrifter som anges i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 1/2005 av den 22 december 2004 om skydd av djur under transport och därmed sammanhängande förfaranden och om ändring av direktiven 64/432/EEG och 93/119/EG och förordning (EG) nr 1255/97,

2. i egenskap av djurhållare på avsändningsorten, omlastningsplatsen eller bestämmelseorten i strid med artikel 8.1 inte ser till att de tekniska föreskrifter som anges i kapitel I och i kapitel III avsnitt 1 i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 1/2005 uppfylls i fråga om de djur som transporteras,

3. svarar för driften av en uppsamlingscentral och inte i enlighet med artikel 9.1 ser till att djuren behandlas i enlighet med de tekniska föreskrifter som anges i kapitel I och i kapitel III avsnitt 1 i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 1/2005,

4. avlivar djur på annat sätt än efter bedövning i enlighet med de metoder och de särskilda krav för tillämpningen av dessa metoder som anges i artikel 4.1 och i bilaga I till rådets förordning (EG) nr 1099/2009 av den 24 september 2009 om skydd av djur vid tidpunkten för avlivning,

5. i strid med artikel 4.1 i rådets förordning (EG) nr 1099/2009, avlivar djur så att djuret efter bedövning återfår medvetande eller känsel innan det dör,

6. i strid med artikel 9.3 i rådets förordning (EG) nr 1099/2009 medverkar till att ett djur placeras i fixeringsanordningen, eller i en anordning där huvudet fixeras, innan den person som ansvarar för bedövning eller avblodning är beredd att bedöva eller avbloda det så fort som möjligt,

7. inte i enlighet med artikel 15.1 ser till att driftsbestämmelserna för slakterier i bilaga III till rådets förordning (EG) nr 1099/2009 följs,

8. inte följer vad som enligt artikel 15.2 i rådets förordning (EG) nr 1099/2009, gäller för fixering av djur vid avlivning, eller

9. använder någon av de fixeringsmetoder som är förbjudna enligt artikel 15.3 i rådets förordning (EG) nr 1099/2009.

Om brottet har begåtts med uppsåt och avsett en förpliktelse av väsentlig betydelse från djurskyddssynpunkt, är straffet fängelse i högst två år.

Brott mot övriga EU-bestämmelser som lagen kompletterar

4 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet i annat fall än enligt 3 § bryter mot skyldigheter, krav eller förbud som finns i de EU-bestämmelser som lagen kompletterar. Detta gäller inte om överträdelsen avser bestämmelser om myndighetsutövning.

Brott mot föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen

5 § Till böter döms den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrifter som regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, en myndighet har meddelat med stöd av

- 2 kap. 2 § andra stycket, 2 kap. 4 § tredje stycket, 2 kap. 5 § tredje stycket, 2 kap. 6 § fjärde stycket, 2 kap. 7 § andra stycket, 2 kap. 9 § fjärde stycket, 2 kap. 11 § andra stycket, 2 kap. 12 § eller 2 kap. 13 § fjärde stycket,
- 3 kap. 1 § andra stycket 1 eller 3 kap. 2 § andra stycket,
- 4 kap. 2 § fjärde stycket 1 eller 4 kap. 4 §,
- 5 kap. 2 § 1 i annat fall än som sägs i 1 §,
- 6 kap. 3 §,
- 7 kap. 8 § andra stycket eller 7 kap. 16 § första stycket 1 eller andra stycket.

Ringa gärningar

6 § Om en gärning som avses i 1, 3, 4 eller 5 § är att anse som ringa ska det inte dömas till ansvar. En gärning är att anse som ringa om den framstår som obetydlig med hänsyn till det intresse som straffbestämmelsen är avsedd att skydda.

Bestämmelsernas förhållande till vite

7 § Det får inte dömas till ansvar enligt denna lag för en gärning som omfattas av ett föreläggande om vite, om gärningen ligger till grund för en ansökan om utdömande av vitet.

Bestämmelsernas förhållande till brottsbalken

8 § Till ansvar enligt 1–5 §§ döms det inte om gärningen är belagd med samma eller strängare straff i brottsbalken.

Avgift om en förprovning inte har skett

9 § Regeringen får meddela föreskrifter om att en avgift ska betalas av den som inte låter förprova stall, andra förvaringsutrymmen för djur eller hägn enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av 6 kap. 1 §.

Avgiftens storlek ska framgå av regeringens föreskrifter. Avgiften ska uppgå till minst 10 000 kronor och högst 40 000 kronor. När regeringen meddelar föreskrifter om avgiftens storlek ska hänsyn tas till förprovningens komplexitet och omfattning.

Överklagande av beslut i ärenden om etiskt godkännande

1 § En regional djurförsöksetisk nämnds beslut i ett ärende om godkännande av användning av djur i djurförsök och om återkallelse av ett sådant godkännande får överklagas till den centrala djurförsöksetiska nämnd som anges i 7 kap. 13 §.

Den centrala djurförsöksetiska nämndens beslut får inte överklagas.

Överklagande av andra beslut

2 § Andra beslut enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol. Beslut som avser Försvarsmakten överklagas dock till regeringen.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Motpart vid överklagande av beslut av officiell veterinär

3 § Om ett beslut som har meddelats av en officiell veterinär som har förordnats enligt lagen (2009:1254) om officiella veterinärer överklagas, ska den myndighet som har förordnat den officiella veterinären föra det allmännas talan i allmän förvaltningsdomstol.

Föreskrifter om omedelbar verkställighet

4 § Regeringen får meddela föreskrifter om i vilka fall ett beslut enligt denna lag, enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen eller enligt de EU-bestämmelser som lagen kompletterar ska gälla omedelbart även om det överklagas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 april 2019.

2. Genom lagen upphävs djurskyddslagen (1988:534).

3. Förelägganden, förbud och andra beslut som har meddelats enligt den upphävda lagen gäller fortfarande.

4. Djurförbud enligt 9 kap. 1 § får, i de fall förhållandena som ligger till grund för beslutet har inträffat före ikraftträdandet, beslutas endast om förutsättningarna för djurförbud enligt den upphävda lagen är uppfyllda.

På regeringens vägnar

YLVA JOHANSSON

SVEN-ERIK BUCHT
(Näringsdepartementet)